

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

BRODSKI KORMILAR/ BRODSKA KORMILARKA

SADRŽAJ

---

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3. KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	6
3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	11
3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	12
3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	12
3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	12
3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	13
3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	14
3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	15
3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	16
4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	17
5. REFERENTNI PODACI.....	18

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: BRODSKI KORMILAR/ BRODSKA KORMILARKA

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Brodski kormilar na brodu učestvuje u pripremi broda za manovru i plovidbu i kormilari brodom u toku plovidbe. Učestvuje u poslovima prilikom ukrcaja i iskrcaja tereta, održavanju sigurnosti i bezbjednosti ljudi i broda. Sprovodi aktivnosti prilikom veza i odveza broda i u smjeni palubne straže. Brodski kormilar učestvuje u održavanju broda, alata i pribora koji koristi u radu i primjenjuje nacionalne i međunarodne propise u zaštiti i zdravlju na radu, i zaštiti mora i okoline.

KOMPETENCIJE

Brodski kormilar:

- Organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova i radnih zadataka
- Priprema potrebne resurse i radni prostor za obavljanje poslova iz domena svog rada
- Priprema brod za manovru i plovidbu uz podršku oficira
- Kormilari brodom
- Vršu rukovanje i slaganje broskog tereta
- Održava sigurnost i bezbjednost ljudi i broda
- Sprovodi aktivnosti prilikom veza i odveza broda i u smjeni palubne straže
- Vodi računa o brodskim zalihama
- Vodi brodsku administraciju
- Sprovodi postupke i mjere radi osiguravanja kvaliteta rada, u skladu sa određenim međunarodnim i nacionalnim standardima i sistemima kvaliteta u radu
- Održava brod, brodsku opremu i uređaje
- Obavlja komunikaciju sa posadom i lučkim radnicima
- Primjenjuje mjere međunarodnih i nacionalnih propisa o zaštiti i zdravlja na radu, i zaštiti okoline

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova i radnih zadataka
Priprema posla i radnog mjesta	- Pripremanje potrebnih resursa i radnog prostora za obavljanje poslova iz domena svog rada
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje broda za manovru i plovidbu, uz podršku oficira - Kormilarenje brodom - Rukovanje i slaganje broskog tereta - Održavanje sigurnosti i bezbjednosti ljudi i broda - Sprovođenje aktivnosti prilikom veza i odveza broda i u smjeni palubne straže
Komercijalni poslovi	- Vođenje računa o brodskim zalihama
Administrativni poslovi	- Vođenje brodske administracije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Nema poslova nadzora
Obezbeđivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka i mjera radi osiguravanja kvaliteta rada u skladu sa određenim međunarodnim i nacionalnim standardima i sistemima kvaliteta u radu
Održavanje i popravke	- Održavanje broda, brodske opreme i uređaja
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa posadom i lučkim radnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Primjenjivanje mjera međunarodnih i nacionalnih propisa o zaštiti i zdravlju na radu, i zaštiti okoline

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova i radnih zadataka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Pregleda obaveze i radne zadatke koji su mu izdati od strane nadređenog oficira
- Pregleda **informacije** u vezi sa plovidbom uz podršku nadređenog oficira

Informacije: geografsko područje plovidbe, meteorološki i okeanografski uslovi na putovanju, opasnosti na plovidbenom putu

- Planira potreban alat i sredstva koja su mu potrebna za realizaciju određenog radnog zadatka
- Planira vrijeme potrebno za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa obimom posla i naređenjem oficira

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Pomorska geografija
- Pomorska meteorologija i okeanografija
- Navigacija
- Alat i sredstva za rad
- Mornarske vještine

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje potrebnih resursa i radnog prostora za obavljanje poslova iz domena svog rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Priprema alat i opremu za redovno održavanje broda
- Priprema odgovarajuće radno odijelo za obavljanje radnih zadataka
- Provjerava opremu za vez i sidrenje broda
- Provjerava uslove rada na radnom mjestu, u skladu sa mjerama za zaštitu i sigurnost na radu
- Provjerava da li su zaštitna sredstva i oprema za plovidbu na predviđenom mjestu
- Preduzima mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa mjerama zaštite i zdravlja na radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Sigurnost i bezbjednost na moru
- Palubna oprema i uređaji
- Mornarske vještine

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Pripremanje broda za manovru i plovidbu, uz podršku oficira

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Priprema i testira kormilarski uređaj za upotrebu
- Priprema **opremu za vez i sidrenje**
  - Oprema za vez i sidrenje:** konopi, pritezno vitlo, bitve, sidra, štoperi, sidreni lanac, sidreno vitlo
- Priprema brod za prihvat **pilota i remorkera**
  - Pilot:** za navigaciju, za vez
  - Remorker:** lučki, pučinski
- Sprovodi postupak zatvaranja i učvršćivanja poklopaca skladišta, tankova, odušnika i ostalih brodskih otvora
- Sprovodi postupak učvršćivanja brodskih dizalica i samarica

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Manevrisanje brodom
- Brodska oprema
- Teorija broda
- Sigurnost i bezbjednost na moru
- Manipulacija brodskim teretom

3.3.2. Ključni posao: Kormilarenje brodom

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Održava kurs broda prema naređenju oficira
- Osmatra i obavještava oficira straže o objektima na horizontu
- Mijenja kurs broda u akciji izbjegavanja sudara na moru prateći naređenja oficira
- Održava kurs broda u različitim **uslovima plovidbe**:
  - Uslovi plovidbe:** loši hidrometeorološki uslovi, prilikom havarije, prilikom tegljenja, prilaz sidrištu, prilaz pilotskoj stanici, ušća rijeka i kanala, međudejstvo između brodova koji se mimoilaze, kao i broda i obale na malim udaljenostima, okretanje na uskom prostoru pomoću sidra, pristajanje u četvorovez, ležanje broda na sidru i lažni prostor
- Održava kurs broda prilikom **uplovljenja i isplovljenja** broda
  - Uplovljenje i isplovljenje:** pristajanje i privez broda, pristajanje uz obalu sa jednim propelerom desnom ili lijevom stranom broda, upotreba bočnih potiskivača
- Prebacuje kormilarenje sa ručnog na automatski sistem rada i obratno
- Održava kurs broda velike tonaže
- Održava kurs broda kod sprovođenja akcije spašavanja ljudi
- Koristi različita **sredstva za signalizaciju** prateći naređenja oficira
  - Sredstva za signalizaciju:** vizuelna i zvučna

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Navigacija
- Međunarodna pravila za izbjegavanje sudara na moru (COLREG)
- Manevrisanje i rukovanje brodom
- Navigacija u lučkom akvatorijumu
- Rukovanje brodskim uređajima

3.3.3. Ključni posao: Rukovanje i slaganje brodskog tereta

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Priprema brod i skladišta za ukrcaj **brodskog tereta**

Brodski teret: generalni, rasuti, tečni, opasni

- Informiše oficira o slaganju tereta
- Kontroliše ispravnost sredstava za pričvršćivanje (ricavanje) tereta u brodskim skladištima i na palubi
- Vršiti nadzor nad teretom u toku plovidbe
- Izvještava oficira o defektima i oštećenjima u teretnim prostorima, poklopcima skladišta i balastnim tankovima
- Priprema brodsku prekrcajnu mehanizaciju za upotrebu
- Izvještava oficira o očitanim temperaturama na displeju kontejnera sa rashladnim uređajem

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Teorija broda
- Manipulacija brodskim teretom
- Rukovanje i prevoz tereta
- Opasni tereti
- Lako kvarljivi tereti

3.3.4. Ključni posao: Održavanje sigurnosti i bezbjednosti ljudi i broda

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Sprovodi postupke i mjere u slučaju **vanrednih i hitnih situacija** na brodu, uz naređenja oficira
Vanredne i hitne situacije: napuštanje broda, požar, sudar, traganje i spašavanje, nasukanje i sl.
- Učestvuje u vježbama sigurnosti ljudi i broda
- Rukuje različitim **sredstvima za spašavanje**, u slučaju opasnosti
Sredstva za spašavanje: lična, kolektivna
- Učestvuje u vježbama bezbjednosti ljudi i broda
- Koristi različita sredstva za gašenje požara i lična sredstva zaštite od požara

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Sigurnost i bezbjednost na moru
- Spašavanje na moru
- Vježbe i procedure na brodu
- Protivpožarni aparati i sredstva za zaštitu od požara

3.3.5. Ključni posao: Sprovođenje aktivnosti prilikom veza i odveza broda i u smjeni palubne straže

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Izvršava naredbe oficira na vezu
- Izvršava instrukcije oficira tokom sidrenja
- Vršiti provjeru djelova sidrenog uređaja dok je brod na sidru
- Kontroliše brodsku skaldu i vez u smjeni palubne straže
- Izvještava oficira straže o vanrednim događajima na brodu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Teorija broda
- Stručni engleski jezik iz oblasti pomorstva
- Držanje brodske straže
- Poslovna komunikacija

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Vođenje računa o brodskim zalihama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Popisuje brodski **potrošni materijal**

Potrošni materijal: boje, pribor za bojadisanje, alati i ostali materijali

- Sastavlja spisak brodskih potrepština iz domena svog rada

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Brodska administracija
- Mornarske vještine

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje brodske administracije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar <ul style="list-style-type: none">
- Popunjava dnevnik posjetilaca broda
- Izdaje identifikacionu akreditaciju za posjetioce broda
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">
- Sigurnost i bezbjednost na moru
- Brodska administracija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera radi osiguravanja kvaliteta rada, u skladu sa određenim međunarodnim i nacionalnim standardima i sistemima kvaliteta u radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvršava poslove i radne zadatke iz domena svog rada, u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima i sistemima <ul style="list-style-type: none"> <li style="padding-left: 40px;">Međunarodni standardi i sistemi: odredbe Međunarodne pomorske organizacije (IMO), SOLAS konvencija o sigurnosti na moru, STCW konvencija, odredbe klasifikacionih zavoda, Konvencija UN o pravu mora, MARPOL konvencija, ILO konvencija, SAR   - Kontrolirše odvijanje sigurne plovidbe u domenu svojih nadležnosti - Kontrolirše stanje broda i tereta tokom plovidbe u domenu svojih nadležnosti - Vodi računa o sigurnosti ljudi i tereta, u skladu sa predviđenim mjerama i pravilima - Koristi brodsku opremu, uređaje i alat, u skladu sa propisanim uputstvima u cilju zaštite zdravlja i okoline - Otklanja uočene nepravilnosti, u skladu sa specifičnostima iz domena svog rada
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none"> - Pomorsko pravo (opšte odredbe) - Nacionalne i međunarodne konvencije

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje broda, brodske opreme i uređaja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar <ul style="list-style-type: none">
- Skida nečistoću, rđu, masnoću i druge naslage sa oplata broda koristeći odgovarajuća sredstva i alat Alat: ručni i mehanički
- Skida oštećenu boju sa različitih površina i prostorija na brodu
- Priprema podlogu za bojadisanje
- Nanosi (bojadiše) novu boju na prethodno očišćenim površinama broda
- Redovno čisti i održava brodsku opremu i uređaje koje koristi u radu
- Pravilno odlaže alat i pribor koji koristi za održavanje broda
- Vršiti prijavu kvarova alata, opreme i uređaja nadležnom oficiru, u skladu sa propisanom procedurom
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">
- Teorija broda
- Mornarske vještine
- Sigurnost i bezbjednost na moru

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa posadom i lučkim radnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar

- Komunicira sa **lučkim radnicima** koristeći pravila komunikacije i stručnu terminologiju
Lučki radnici: štivador, radnici angažovani na vezu broda
- Komunicira sa posadom broda prilikom realizacije radnih zadataka koristeći pravila komunikacije i stručnu terminologiju
- Sprovodi instrukcije dobijene od strane zapovjednika i oficira

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Komunikacija
- Stručni engleski jezik iz oblasti pomorstva

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Primjenjivanje mjera međunarodnih i nacionalnih propisa o zaštiti i zdravlju na radu, i zaštiti okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Brodski kormilar <ul style="list-style-type: none">
- Sprovodi postupke i mjere zaštite i zdravlja na radu prilikom realizacije operativnih i drugih poslova, u skladu sa nacionalnim i međunarodnim propisima
- Primjenjuje međunarodne propise koji se odnose na zaštitu života na moru
- Sortira i odlaže otpad na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Primjenjuje zahtjeve koji se odnose na sigurnost i bezbjednost ljudi i broda
- Pruža prvu pomoć u slučaju ugroženosti zdravlja
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla <ul style="list-style-type: none">
- Međunarodne konvencije i pravila: IHR (International Health Regulations) pravila o zaštiti zdravlja, odredbe MARPOL konvencije o sprečavanju zagađenja mora, SMPEP (Shipboard Marine Pollution Emergency Plan) plan za sprečavanje zagađenja mora, Garbage Management plan za rukovanje smećem, odredbe konvencije za upravljanje balastnim vodama (BWM), ILO konvencija o radu, SAR
- Pomorsko pravo
- Zaštita i zdravlje na radu
- Zaštita životne sredine
- Medicina za pomorce

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Saobraćaj i komunikacije Podsektor: Saobraćaj
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	3152 Brodski oficiri palube i navigatori
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Brodski kormilar radi na brodovima koji se bave prevozom tereta i putnika. Poslove obavlja na komandnom mostu, brodskim prostorima namijenjenim za smještaj tereta, brodske kancelariji, palubi i ostalim prostorima koji su predviđeni za obavljanje njegovih poslova. Radi u organizovanim smjenama danju i noću. Tokom rada izložen je uticaju različitih vremenskih prilika, buci, vibracijama i dr. Tokom izvođenja poslova saraduje sa kolegama različitih kultura, nacija i vjera i koristi engleski jezik. Tokom obavljanja poslova odvojen je od svoje porodice i mjesta stanovanja jedan duži vremenski period.
Srodna zanimanja	Nautički oficir na radnom nivou, Voditelj jahte, Voditelj čamca
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Brodski kormilar/ Brodska kormilarka

Kod dokumenta: SZ-110130-BRKOR

Datum usvajanja dokumenta: 26. decembar 2017. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XX sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Radojica Stijepović, bečelor nautike, zapovjednik broda, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
2. Bogdan Radović, diplomirani inženjer saobraćaja, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
3. Miloš Trivić, master menadžer u pomorstvu, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
4. Savić Božović, diplomirani pravnik, Lučka kapetanija Kotor
5. Damir Vranković, nautički tehničar, prvi oficir palube, Herceg Novi

Koordinator:

Srđan Obradović, diplomirani pravnik, koordinator u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, Centar za stručno obrazovanje